

VİRAL ÜST SOLUNUM YOLU ENFEKSİYONU

BİRİNCİ BASAMAĞA YÖNELİK TANI VE TEDAVİ REHBERİ

2003

Virüslerle oluşan, akut üst solunum yolu enfeksiyonlarıdır (ÜSYE). Soğuk algınlığı, gripal enfeksiyon, rinofarenjit adlarıyla da bilinir. İki yüze yakın farklı virüs akut ÜSYE yapabilir. Etken influenza virüsü olduğunda ÜSYE "grip" olarak nitelenir.

Viral ÜSYE genellikle 3-7 günde, etken influenza virüsü ise 7-14 günde kendiliğinden iyileşir. Soğuk hava viral ÜSYE nedeni değildir. Ancak kış aylarında kapalı alanda ortak yaşamın artması ÜSYE etkenlerinin bulaşma riskini artırır.

Tanı

Semptomlar

- Ateş, halsizlik, istahsızlık, çocuklarda emme-yeme isteksizliği, baş ağrısı (İlk ortaya çıkan ve bir-iki gün içinde giderek şiddetlenen belirtilerdir.)
- Boğazda yanma-karınçalanma-ağrı
- **Burun tıkanıklığı-akıntısı, hapşırma, ses değişikliği, öksürük, konjonktivit, ishal (Bu semptomlardan ikisinin bulunması viral ÜSYE tanısını koydurur.)**
Yüksek ateş, şiddetli semptomlar ve kas ağrısı, influenza enfeksiyonunu düşündür.

Tedavi

Semptomlara yöneliktir.

- Ateşli dönemde yatak istirahati ve yeterli sıvı alımı önerilmelidir.
- Analjezik/antipiretik ilaç kullanılabilir.
Parasetamol (çocukta en çok 60 mg/kg/gün olacak şekilde 4 dozda) verilmesi yeterlidir. **Çocuklarda viral enfeksiyonlarda, Reye sendromu riski nedeniyle asetilsalisilik asit kullanılmamalıdır.**
- Akut dönemde serum fizyolojik burun daması uygulanabilir.
- **Viral ÜSYE sırasında hasta kesinlikle sigara içmemeli, ayrıca evde sigara içilmesi mutlaka engellenmelidir.**
- **ANTİBİYOTİKLERİN TEDAVİDE YERİ YOKTUR.** Komplikasyon ve sekonder bakteriyel enfeksiyon gelişmesini engelmezler.
- Dekonjestanlar ve öksürük şurupları semptomları azaltabilir; ancak hastalığı önlemez, tedavi etmez ya da hastalık süresini kısaltmaz.
- C vitamini viral ÜSYE seyir ve süresini etkilemez.

İzlem

- İmmün yetmezliği, kronik akciğer, kalp ve metabolik hastalığı olanlar ve 65 yaşından büyük kişilerde grip sonrası komplikasyon gelişme riski fazladır.
- Bir haftadan uzun süren ateş ve/veya öksürük, balgam, kulak ağrısı, sinüslere basmakla ağrı bulunması, komplikasyon (tonsillofarenjit, pnömoni, otit, sinüzit gibi eklenmiş bir bakteri enfeksiyonu) olasılığını düşündürmelidir.

Korunma

- **Ellerin sabunla en az 30 saniye yıklanması, etken bulaşımının önlenmesinde en etkili yöntemdir.** Eller burun, göz ve ağızdan uzak tutulmalıdır.
- Kapalı, kalabalık ve özellikle sigara içilen ortamlardan uzak durulmalıdır.
- İnfluenza aşısının 65 yaşından büyük, huzurevinde kalan veya çalışanlarla, kronik sistemik hastalığı, immün baskılanması veya yetmezliği, astımı olan çocuk ve yetişkinler gibi risk gruplarında uygulanması önerilir.

Kaynaklar

1. Pickering L, ed. 2000 Red Book, Report of the Committee on Infectious Disease, 25. ed. Elk Grove Village, IL: American Academy of Pediatrics, 2000.
2. <http://www.cdc.gov/niaid/factsheets/cold.htm>